

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 28 maja 2014 r.

Poz. 697

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 2 maja 2014 r.

w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, wymagań do wykonywania tej oceny oraz nadzoru i kontroli pracy podmiotów dokonujących tej oceny²⁾

Na podstawie art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki lokalowe oraz wyposażenie techniczne niezbędne do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz uzyskania akredytacji w tym zakresie;
- 2) sprzęt wymagany do pobierania próbek materiału siewnego;
- 3) szczegółowe warunki kadrowe, organizacyjne i techniczne, jakie powinny spełniać ośrodki szkoleniowe;
- 4) programy szkolenia, o którym mowa w art. 75 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, zwanego dalej „szkoleniem podstawowym”, oraz szkolenia doskonalącego;
- 5) warunki i sposób przeprowadzania egzaminu kończącego szkolenie podstawowe oraz sposób przechowywania dokumentacji w tym zakresie;
- 6) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia podstawowego;
- 7) minimalną liczbę wykonanych ocen oraz minimalną liczbę pobranych próbek w określonym czasie;
- 8) zakres oraz sposób wykonywania nadzoru nad urzędowymi kwalifikatorami, akredytowanymi kwalifikatorami, urzędowymi próbobiorcami, akredytowanymi próbobiorcami, akredytowanymi laboratoriami i urzędowymi laboratoriami oraz kontroli ich pracy.

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 248, poz. 1486).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia:

- 1) art. 2 ust. 3 pkt A lit. c, art. 2 ust. 3 pkt B lit. e oraz art. 7 ust. 1a lit. e dyrektywy Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2298, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 55);
- 2) art. 2 ust. 3 pkt A lit. c, art. 2 ust. 3 pkt B lit. e oraz art. 7 ust. 1a lit. e dyrektywy Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin zbożowych (Dz. Urz. WE L 125 z 11.07.1966, str. 2309, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 66);
- 3) art. 2 ust. 3 pkt A lit. c, art. 2 ust. 3 pkt B lit. e oraz art. 9 ust. 1a lit. e dyrektywy Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 12, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 292);
- 4) art. 2 ust. 4 pkt A lit. c, art. 2 ust. 4 pkt B lit. e oraz art. 25 ust. 1a lit. e dyrektywy Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 313);
- 5) art. 2 ust. 5 pkt A lit. c, art. 2 ust. 5 pkt B lit. e oraz art. 9 ust. 1a lit. e dyrektywy Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz. Urz. WE L 193 z 20.07.2002, str. 74, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 36, str. 354).

§ 2. Laboratorium, aby uzyskać akredytację wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego powinno:

- 1) składać się co najmniej z dwóch suchych i utrzymywanych w czystości pomieszczeń oraz wydzielonego archiwum prób;
- 2) być oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym, zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 3) być wyposażone w:
 - a) instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną,
 - b) podstawowy sprzęt laboratoryjny, w szczególności w:
 - mechaniczny rozdzielacz do nasion,
 - wagę laboratoryjną o dokładności ważenia 0,01 g i nośności 1,5–2,0 kg,
 - wagę analityczną o dokładności ważenia 0,0001 g,
 - mikroskop stereoskopowy lub lupę co najmniej o dziesięciokrotnym powiększeniu,
 - sprzęt do pomiaru temperatury,
 - drobny sprzęt, w szczególności pęsety, igły preparacyjne, lancety, lupy, tacki, szalki, kuwety, naczynka wagowe, eksykatory, szufelki i łopatk.

§ 3. Laboratorium, aby uzyskać akredytację wojewódzkiego inspektora do wykonywania oceny laboratoryjnej materiału siewnego, powinno być wyposażone ponadto w przypadku oceny:

- 1) materiału siewnego roślin zbożowych w:
 - a) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - b) pomieszczenie lub komorę kielkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji w przedziale 20–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - c) śrutownik laboratoryjny z kompletem sit do jego kalibracji,
 - d) suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100–200°C ($\pm 1^\circ\text{C}$);
- 2) materiału siewnego roślin pastewnych w:
 - a) pomieszczenie lub komorę kielkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 10–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kielkowania Jacobsena,
 - b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - c) dmuchawę laboratoryjną wraz z próbkami kalibrażowymi – w przypadku oceny traw; dmuchawa laboratoryjna przed użyciem podlega kalibracji, która jest ważna nie dłużej niż 10 dni;
- 3) materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych w:
 - a) pomieszczenie lub komorę kielkowniczą z możliwością utrzymywania stałej temperatury 20°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) lub możliwością regulacji temperatury w przedziale 20–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kielkownik Jacobsena,
 - b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–10°C,
 - c) sprzęt i aparaturę do wykonywania badań mikrobiologicznych umożliwiającą przeprowadzenie badań zdrowotności – w przypadku oceny lnu zwyczajnego, soi, słonecznika oraz konopi;
- 4) materiału siewnego buraka pastewnego i cukrowego w:
 - a) pomieszczenie lub komorę kielkowniczą z możliwością utrzymania stałej temperatury w przedziale 15–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$),
 - b) płuczkę do nasion,
 - c) suszarkę lub bibułę do suszenia nasion po płukaniu,
 - d) suszarkę laboratoryjną o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 100–200°C ($\pm 1^\circ\text{C}$);

- 5) materiału siewnego roślin warzywnych w:
 - a) pomieszczenie lub komorę kiełkowniczą z możliwością regulacji temperatury w przedziale 15–30°C ($\pm 2^\circ\text{C}$) oraz z regulowanym systemem oświetlenia lub kiełkownik Jacobsena,
 - b) chłodnię o regulowanym zakresie temperatury w przedziale 5–15°C;
- 6) materiału szkółkarskiego – w sprzęt i aparaturę do wykonywania badań laboratoryjnych, w szczególności testu ELISA i testów biologicznych materiału szkółkarskiego, umożliwiających uzyskiwanie poprawnych i powtarzalnych wyników tych badań;
- 7) sadzeniaików ziemniaka:
 - a) w przypadku wykonywania oceny w próbie oczkowej w szczególności w:
 - pomieszczenie do przechowywania prób bulw ziemniaka,
 - noże łyżeczkowe do wycinania oczek z bulw,
 - pojemniki do traktowania wycinków regulatorami wzrostu,
 - ciemne pomieszczenie do podkiełkowania wycinków,
 - szklarnię oraz podłoże do wyprowadzania roślin w próbie oczkowej,
 - drobny sprzęt laboratoryjny,
 - b) w przypadku wykonywania oceny testem ELISA w:
 - praskę do wyciskania soku z liści,
 - aparaturę i odczynniki do wykonywania testu ELISA, w tym destylarkę lub demineralizator do wody, cieplarkę, płytki, kolorymetr co najmniej optyczny, odczynniki, przeciwciała i roztwory buforowe dla oznaczanych wirusów.

§ 4. 1. W skład laboratorium, w którym dokonuje się oceny materiału szkółkarskiego, mogą ponadto wchodzić pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkółkarskiego roślin poddanych ocenie (zdrowych) oraz materiału szkółkarskiego roślin poddawanych ocenie, szklarnie oraz pole badawcze.

2. Szklarnie, o których mowa w ust. 1, powinny być:

- 1) oświetlone światłem naturalnym lub sztucznym o natężeniu zapewniającym właściwe warunki wykonywania oceny materiału szkółkarskiego;
- 2) wyposażone w instalację grzewczą i wentylacyjną.

3. Pomieszczenia do oddzielnego przechowywania materiału szkółkarskiego, o których mowa w ust. 1, powinny być zabezpieczone siatką uniemożliwiającą przedostawanie się owadów.

4. Pole badawcze, o którym mowa w ust. 1, powinno być ogrodzone oraz uprawiane w sposób zabezpieczający je przed przenoszeniem chorób i szkodników.

§ 5. 1. Do pobierania prób materiału siewnego stosuje się sprzęt o parametrach dostosowanych do rodzaju materiału siewnego, z którego są pobierane próby do oceny laboratoryjnej, w szczególności:

- 1) próbobierz Nobbego:
 - a) typu A o średnicy 10 mm, mający zastosowanie do koniczyn i gatunków o podobnej wielkości nasion,
 - b) typu B o średnicy 14 mm, mający zastosowanie do pszenicy i gatunków o podobnej wielkości nasion,
 - c) typu C o średnicy 20 mm, mający zastosowanie do grochu i gatunków o podobnej wielkości nasion;
- 2) próbobierz laskowy przeznaczony do pobierania prób materiału siewnego znajdującego się w opakowaniach typu big-bag lub kontenerach:
 - a) o średnicy wewnętrznej cylindra nie mniejszej niż 25 mm oraz otworach szczelinowych na całej długości roboczej cylindra,
 - b) o poprzecznych przegrodach pomiędzy otworami szczelinowymi – w przypadku pionowego stosowania,
 - c) spiralny, bez przegród poprzecznych do pobierania prób nasion mniejszych niż ziarniaki pszenicy znajdujących się w opakowaniach typu big-bag do stosowania pionowego
 - o długości zapewniającej, że będzie sięgał dna opakowania – w przypadku pionowego stosowania albo przeciwnego boku opakowania – w przypadku poziomego lub ukośnego stosowania;
- 3) rozdzielacz wielokanalikowy (glebowy) o wielkości dostosowanej do wielkości pobieranej próby ogólnej, mający nie mniej niż 18 kanalików.

2. Jeżeli próbobierz laskowy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie sięga dna opakowania, opakowanie dzieli się na mniejsze opakowania.

§ 6. Ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić bazę dydaktyczną o infrastrukturze dostosowanej do liczby uczestników oraz zakresu prowadzonego szkolenia, w tym:

- 1) sale wykładowe;
- 2) środki dydaktyczne, w szczególności pomoce audiowizualne, takie jak: prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, przeźrocza;
- 3) materiały szkoleniowe;
- 4) miejsca do prowadzenia zajęć praktycznych, w tym:
 - a) plantacje nasienne poszczególnych grup roślin uprawnych – do prowadzenia szkolenia w zakresie oceny polowej materiału siewnego oraz pobierania prób sadzoniaków ziemniaka do oceny laboratoryjnej polegającej na sprawdzeniu zdrowotności sadzoniaków ziemniaka, zwanej dalej „oceną weryfikacyjną”;
 - b) magazyny z materiałem siewnym przechowywanym w różnych opakowaniach wraz z wyposażeniem do pobierania prób – do prowadzenia szkolenia w zakresie pobierania prób materiału siewnego,
 - c) pomieszczenia wyposażone, w zależności od rodzaju materiału siewnego poddanego ocenie, w materiały, sprzęt i aparaturę – do prowadzenia szkolenia w zakresie wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych, określone w § 3.

§ 7. Ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić prowadzenie szkoleń przez osoby, które ukończyły studia wyższe na kierunku rolnictwo, ogrodnictwo lub biologia lub studia wyższe, dla których program kształcenia lub zakres kształcenia obejmował treści związane z hodowlą roślin, uprawą roślin, ochroną roślin lub oceną laboratoryjną, w wymiarze łącznym co najmniej 120 godzin, lub studia podyplomowe w tym zakresie oraz posiadają co najmniej 2-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie objętym szkoleniem.

§ 8. Program szkolenia podstawowego oraz szkolenia doskonalącego w zakresie:

- 1) oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin uprawnych jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pobierania prób materiału siewnego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) oceny polowej i pobierania prób materiału szkółkarskiego jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 9. 1. Egzamin kończący szkolenie podstawowe obejmuje części teoretyczną i praktyczną.

2. Część teoretyczna jest przeprowadzana w formie pisemnego testu.

3. Zaliczenie części teoretycznej następuje po udzieleniu przez osobę przystępującą do egzaminu nie mniej niż 75% poprawnych odpowiedzi.

4. Część praktyczna, w zależności od zakresu przeprowadzonego szkolenia, polega odpowiednio na:

- 1) samodzielnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu dwóch ocen polowych materiału siewnego (po jednej dla każdej metody), zgodnie z metodami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 51 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie;
- 2) rozpoznaniu przez osobę przystępującą do egzaminu materiału siewnego danego gatunku oraz pobraniu prób z pięciu partii materiału siewnego znajdujących się nie mniej niż w 3 typach opakowań;
- 3) pobraniu przez osobę przystępującą do egzaminu próby do oceny weryfikacyjnej z jednej plantacji;
- 4) przeprowadzeniu przez osobę przystępującą do egzaminu analiz pięciu prób testowych materiału siewnego zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie, zwanymi dalej „wymaganiami szczegółowymi”.

5. Zaliczenie części praktycznej następuje po poprawnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu czynności, o których mowa w ust. 4.

§ 10. Wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia podstawowego jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 11. 1. Minimalna liczba wykonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego poszczególnych grup roślin w okresie roku wynosi nie mniej niż:

- 1) 25 prób materiału siewnego roślin zbożowych;
- 2) po 15 prób materiału siewnego pozostałych grup roślin.

2. Minimalna liczba wykonanych ocen polowych materiału siewnego w okresie roku wynosi w przypadku:

- 1) roślin rolniczych – nie mniej niż 300 ha lub 10 plantacji;
- 2) roślin warzywnych – nie mniej niż 20 ha lub 5 plantacji;
- 3) materiału szkółkarskiego – nie mniej niż u 3 dostawców.

3. Minimalna liczba pobranych prób materiału siewnego w okresie roku wynosi nie mniej niż:

- 1) 15 prób do oceny laboratoryjnej lub oceny tożsamości i czystości odmianowej – w przypadku materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka;
- 2) 10 prób do oceny weryfikacyjnej – w przypadku sadzeniaków ziemniaka.

§ 12. W ramach nadzoru nad pracą urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców, akredytowanych próbobiorców, akredytowanych laboratoriów i urzędowych laboratoriów wojewódzki inspektor dokonuje kontroli:

- 1) przestrzegania terminów dokonywania oceny materiału siewnego;
- 2) dokumentacji dotyczącej dokonanej oceny materiału siewnego:
 - a) pod względem zgodności jej sporządzenia z przepisami wydanymi na podstawie art. 51 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie,
 - b) w zakresie przestrzegania terminu przekazywania jej wojewódzkiemu inspektorowi po dokonaniu oceny;
- 3) stanu technicznego stosowanego sprzętu i urządzeń.

§ 13. Wojewódzki inspektor kontroluje pracę:

- 1) akredytowanych kwalifikatorów:
 - a) uczestnicząc w ocenie lub dokonując oceny kontrolnej nie mniej niż 5% ocenionych plantacji,
 - b) pobierając próby materiału siewnego nie mniej niż z 5% zakwalifikowanych plantacji roślin obcocylnych do oceny czystości i tożsamości odmianowej;
- 2) urzędowych kwalifikatorów, dokonując czynności, o których mowa w pkt 1 lit. a;
- 3) akredytowanych próbobiorców:
 - a) uczestnicząc w pobieraniu prób materiału siewnego,
 - b) pobierając próby kontrolne nie mniej niż z 5% partii materiału siewnego zgłoszonych do oceny laboratoryjnej i porównując wyniki z próbami pobranymi przez akredytowanego próbobiorcę;
- 4) urzędowych próbobiorców, dokonując czynności, o których mowa w pkt 3 lit. a.

§ 14. 1. Wojewódzki inspektor kontroluje pracę akredytowanych laboratoriów, sprawdzając wyposażenie laboratorium, stosowany sprzęt oraz stan pomieszczeń, szklarni i pola badawczego.

2. W ramach kontroli pracy akredytowanych laboratoriów poddaje się badaniu kontrolnemu co najmniej 5% duplikatów prób gatunków roślin zbożowych, nie mniej jednak niż 25 prób, a w przypadku pozostałych gatunków roślin uprawnych – 5% duplikatów prób ocenionych w kontrolowanym laboratorium.

3. Duplikaty prób, o których mowa w ust. 2, przechowuje się przez rok od dnia wystawienia świadectwa lub sporządzenia informacji.

4. Kontrola pracy akredytowanych laboratoriów obejmuje również kontrolę pracy analityków nasiennych, w tym:

- 1) kierownika laboratorium w zakresie:
 - a) organizacji pracy laboratorium,
 - b) prawidłowości wystawiania świadectw i sporządzania informacji,
 - c) prowadzenia ewidencji prób przyjętych do oceny laboratoryjnej oraz przebiegu i wyników analiz,
 - d) przechowywania protokołów pobrania prób i kopii wystawionych świadectw lub sporządzonych informacji;
- 2) pozostałych analityków nasiennych w zakresie:
 - a) prawidłowości wykonywania czynności związanych z oceną laboratoryjną materiału siewnego,
 - b) prowadzenia zapisów dotyczących przebiegu i wyników poszczególnych analiz.

5. W ramach kontroli pracy akredytowanych laboratoriów sprawdza się prawidłowość wykonywania przez laboratorium analiz prób testowych materiału siewnego przekazanych przez wojewódzkiego inspektora lub przez laboratorium wskazane przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

6. Do kontroli pracy urzędowych laboratoriów przepisy ust. 1 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 15. 1. Z kontroli pracy urzędowych kwalifikatorów, akredytowanych kwalifikatorów, urzędowych próbobiorców i akredytowanych próbobiorców sporządza się notatkę służbową, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – protokół kontroli.

2. Z kontroli pracy laboratoriów sporządza się protokół kontroli.

§ 16. Kontrole pracy podmiotów, o których mowa w § 15, przeprowadza się w każdym sezonie produkcji, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *wz. T. Nalewajk*

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone:

- 1) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 kwietnia 2007 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych w zakresie oceny i pobierania prób materiału siewnego oraz nadzoru i kontroli akredytowanych i upoważnionych podmiotów, a także przekazywania sprawozdań z dokonanych ocen laboratoryjnych materiału siewnego (Dz. U. Nr 77, poz. 521),
 - 2) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2007 r. w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego i wykonywania badań laboratoryjnych (Dz. U. Nr 149, poz. 1052)
- które na podstawie art. 139 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. poz. 1512 oraz z 2013 r. poz. 865) tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Załączniki rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 2 maja 2014 r. (poz. 697)

Załącznik nr 1

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCENY POŁOWEJ MATERIAŁU SIEWNEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego poszczególnych grup roślin uprawnych

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin		oleiste i włókniste
	zbożowe	pastewne	
3 godz.	AGROTECHNIKA		
	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz roślin zbożowych; 2) zasady zmiانowania roślin oraz płodozmian dla roślin zbożowych z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin zbożowych; 4) owies głuchy oraz inne gatunki chwastów mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych grup roślin pastewnych; 2) zasady zmiانowania roślin oraz płodozmian z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych grup roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowatych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych grup roślin pastewnych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) zasady zmiانowania roślin oraz płodozmian dla roślin oleistych i włóknistych z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych.

NASIENNICTWO			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin zbożowych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin zbożowych ze szczególnym uwzględnieniem kukurydzy oraz żyta; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 5) zasady zbioru materiału siewnego; 6) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 7) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 2) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków: <ol style="list-style-type: none"> a) wieloletnich oraz b) o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 3) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych grup roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 4) zasady zbioru materiału siewnego; 5) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 6) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin oleistych i włóknistych; 3) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego mieszańców złożonych rzepaku; 4) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego konopi; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie ewentualnej selekcji; 6) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 7) szacowanie wielkości zbioru roślin oleistych i włóknistych; 8) zasady zbioru materiału siewnego z uwzględnieniem specyfiki gatunku; 9) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 10) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin oleistych i włóknistych; 3) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego mieszańców złożonych rzepaku; 4) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego konopi; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie ewentualnej selekcji; 6) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 7) szacowanie wielkości zbioru roślin oleistych i włóknistych; 8) zasady zbioru materiału siewnego z uwzględnieniem specyfiki gatunku; 9) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 10) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego.
<p>3 godz. w przypadku roślin zbożowych oraz oleistych i włóknistych</p>			
<p>5 godz. w przypadku roślin pastewnych</p>			

ODMIANOZNAWSTWO			
6 godz., w tym 4 godz. szkolenie praktyczne	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) urzędowy opis odmiany; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości.
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin zbożowych. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych.

METODYKI OCENY POLOWEJ			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin zbożowych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków (w tym kukurydzy); 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin pastewnych: <ol style="list-style-type: none"> a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego.
<p>6 godz., w tym 4 godz. szkolenie praktyczne</p>			

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin		
	burak cukrowy i pastewny	rośliny warzywne	ziemniak
	AGROTECHNIKA		
2 godz. w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz ziemniaka, 6 godz. w przypadku roślin warzywnych	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli i uprawy buraka; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla buraka z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) specyfika uprawy gatunku z uwzględnieniem dwuletniego cyklu rozwoju buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli i poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla roślin warzywnych z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych gatunków oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) plantacje nasienne prowadzone pod osłonami; 4) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin warzywnych; 5) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) choroby i szkodniki roślin warzywnych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 7) specyfika uprawy gatunków roślin warzywnych o dwuletnim cyklu rozwoju. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawy ogólnej uprawy roli z uwzględnieniem specyfiki uprawy ziemniaka; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian uwzględniający specyfikę gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości sadzeńców ziemniaka; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych ziemniaka; 4) zagadnienia związane z organizmami kwarantannowymi związanymi z wytwarzaniem materiału siewnego ziemniaka, w szczególności <i>Clavibacter</i>, <i>Synchytrium</i>, <i>Meloidogyne</i>, <i>Globodera</i>, <i>Ralstonia</i>; 5) choroby i szkodniki ziemniaka inne niż kwarantannowe, w szczególności choroby wirusowe ziemniaka, czarna nóżka, ryzoktonioza, stonka ziemniaczana, mszyce jako wektory wirusów.

NASIENICTWO			
<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego buraka z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków buraka oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla poszczególnych gatunków, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla ziemniaka; 2) podstawowe choroby wirusowe mające znaczenie gospodarcze; 3) problem mszyc jako wektorów wirusów; 4) specyfika i zasady produkcji sadzeńników ziemniaka; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów zwalczania szkodników, chorób grzybowych, desykacja; 6) wykonywanie na plantacji nasiennej niezbędnej selekcji; 7) mikrorozmnażanie; 8) zasady etykietowania sadzeńników ziemniaka; 9) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności; 10) warunki zastosowania uproszczonej oceny laboratoryjnej; 11) przechowywanie i przerób sadzeńników ziemniaka, w tym zasady sortowania; 12) dokumentacja dotycząca wytwarzania sadzeńników ziemniaka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla ziemniaka; 2) podstawowe choroby wirusowe mające znaczenie gospodarcze; 3) problem mszyc jako wektorów wirusów; 4) specyfika i zasady produkcji sadzeńników ziemniaka; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów zwalczania szkodników, chorób grzybowych, desykacja; 6) wykonywanie na plantacji nasiennej niezbędnej selekcji; 7) mikrorozmnażanie; 8) zasady etykietowania sadzeńników ziemniaka; 9) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności; 10) warunki zastosowania uproszczonej oceny laboratoryjnej; 11) przechowywanie i przerób sadzeńników ziemniaka, w tym zasady sortowania; 12) dokumentacja dotycząca wytwarzania sadzeńników ziemniaka.
4 godz.			

ODMIANOZNAWSTWO			
7 godz., w tym 5 godz. szkolenie praktyczne	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) charakterystyka gatunku; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian, w tym „kielki świetne”; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian poprzez obserwację roślin, kielków oraz bulw.
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa, w tym wymagania specjalne dla niektórych gatunków roślin warzywnych; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego dla poszczególnych grup roślin warzywnych. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące ziemniaka; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) przepisy wykonawcze do ustawy o ochronie roślin w zakresie organizmów kwarantannowych i kontroli fitosanitarnej dotyczące ziemniaka; 5) przepisy dotyczące raka ziemniaka; 6) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości sadzeńników ziemniaka.

METODYKI OCENY POLOWEJ			
<p>w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz roślin warzywnych 6 godz., w tym 2 godz. szkolenie praktyczne</p> <p>w przypadku ziemniaka 8 godz., w tym 4 godz. szkolenie praktyczne</p>	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych buraka z uwzględnieniem odmian mieszańcowych oraz odmian o różnej ploidalności, prowadzonych metodą: <ol style="list-style-type: none"> a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 5) szczegółowa metodyka oceny cech zewnętrznych wysadków buraka. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 5) metodyka oceny plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju, prowadzonych metodą: <ol style="list-style-type: none"> a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 6) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych prowadzonych pod osłonami. 	<p>Zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terminy dokonywania oceny polowej plantacji nasiennych ziemniaka; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen z uwzględnieniem oceny plantacji nasiennej zgłoszonej do uproszczonej oceny laboratoryjnej; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych ziemniaka; 5) metodyka oceny procesu mikrorozmnazania; 6) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności (oceny weryfikacyjnej).

Tabela 2**Program szkolenia doskonalącego dla wszystkich grup roślin łącznie**

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy kwalifikatorów w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	1	seminarium
2	Przepisy dotyczące nasiennictwa	1	wykład
3	Metody oceny polowej materiału siewnego	1	wykład
4	Odmianoznawstwo	2	szkolenie praktyczne
5	Metody oceny polowej materiału siewnego	2	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SIEWNEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Podstawy nasionoznawstwa roślin uprawnych	2	wykład
2	Prawodawstwo dotyczące pobierania prób i oceny nasion	1	wykład
3	Zasady pobierania prób i podstawy statystyki	2	wykład
4	Pobieranie prób a jednolitość partii	1	wykład
5	Badanie jednolitości partii; tolerancje w nasiennictwie	1	wykład
6	Automatyczny sposób pobierania prób	1	wykład
7	Sprzęt i zasady wydzielania próby; prowadzenie dokumentacji	2	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób z pojemników – sprzęt i zasady pobierania	1	szkolenie praktyczne
9	Pobieranie prób ze strumienia nasion oraz z małych opakowań	3	szkolenie praktyczne
10	Pobieranie prób z worków, kontenerów i opakowań typu big-bag	2	szkolenie praktyczne
11	Nadzorowanie automatycznego sposobu pobierania prób	1	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		17	

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy próbobiorców w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	2	seminarium
2	Prawodawstwo dotyczące pobierania prób i oceny nasion	1	wykład
3	Zasady pobierania prób	1	wykład
4	Badanie jednolitości partii; tolerancje w nasiennictwie	1	wykład
5	Sprzęt i zasady wydzielania próby; prowadzenie dokumentacji	1	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCENY POLOWEJ I POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU
SZKÓŁKARSKIEGO

Tabela 1

Program szkolenia podstawowego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Pomologia roślin sadowniczych – cechy charakterystyczne odmian, rozpoznawanie odmian	3	wykład
2	Choroby i szkodniki materiału szkółkarskiego	2	wykład
3	Zasady i sposoby produkcji materiału szkółkarskiego	2	wykład
4	Przepisy dotyczące rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin sadowniczych, oceny polowej oraz pobierania prób materiału szkółkarskiego	2	wykład
5	Zasady i metody oceny polowej materiału szkółkarskiego	3	wykład
6	Zasady i metody pobierania prób materiału szkółkarskiego	2	wykład
7	Ocena polowa materiału szkółkarskiego – rozpoznawanie odmian, ocena polowa różnych rodzajów materiału szkółkarskiego	6	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób materiału szkółkarskiego	1	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		21	

Tabela 2

Program szkolenia doskonalącego

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (godz.)	Uwagi
1	Ocena jakości pracy kwalifikatorów i próbobiorców w poprzednim sezonie (omówienie uwag)	0,5	seminarium
2	Nowe odmiany roślin sadowniczych – cechy charakterystyczne, rozpoznawanie	0,5	wykład
3	Choroby i szkodniki materiału szkółkarskiego	1	wykład
4	Przepisy dotyczące rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin sadowniczych, oceny polowej oraz pobierania prób materiału szkółkarskiego	1	wykład
5	Ocena polowa materiału szkółkarskiego; rozpoznawanie odmian, ocena polowa różnych rodzajów materiału szkółkarskiego, pobieranie prób materiału szkółkarskiego	3	szkolenie praktyczne
Razem czas trwania szkolenia:		6	

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE WYKONYWANIA BADAŃ LABORATORYJNYCH
PRZEZ ANALITYKÓW NASIENNYCH

I. Część ogólna

1. Program szkolenia dotyczący:
 - 1) roślin zbożowych;
 - 2) roślin pastewnych, w tym:
 - a) strączkowych,
 - b) motylkowatych drobnonasiennych,
 - c) traw,
 - d) innych roślin;
 - 3) roślin oleistych i włóknistych;
 - 4) buraka cukrowego i pastewnego;
 - 5) roślin warzywnych.
2. Program szkolenia obejmuje zagadnienia w zakresie:
 - 1) przepisów dotyczących nasiennictwa;
 - 2) biologii roślin uprawnych i chwastów charakterystycznych dla danej grupy roślin;
 - 3) sposobu dokumentowania przebiegu analiz oraz prowadzenia dokumentacji laboratoryjnej;
 - 4) wykonywania oceny laboratoryjnej zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA);
 - 5) sposobu korzystania ze sprzętu i aparatury laboratoryjnej.

II. Część szczegółowa

A. Program szkolenia podstawowego dla analityków nasiennych

1. Zakres wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego (czas trwania 15 godzin) obejmuje:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) wybrane zagadnienia z botaniki, w szczególności:
 - a) budowę nasion roślin uprawnych i chwastów,
 - b) charakterystyczne organizmy szkodliwe dla danej grupy roślin uprawnych,
 - c) budowę morfologiczną roślin jednoliściennych, dwuliściennych;

- 4) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków;
 - 5) sposób postępowania ze sprzętem i aparaturą laboratoryjną, w szczególności prowadzenie zapisów przebiegu temperatur, kalibrację wag, rozdzielaczy;
 - 6) wykonanie analiz czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń zgodnie z wymaganiami szczegółowymi.
2. Zakres szkolenia praktycznego dotyczącego wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego:
- 1) roślin zbożowych obejmuje:
 - a) rozróżnianie gatunków zbóż, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 1,5 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - dodatkowe badania wykonywane na nasionach czystych (wielokrotne jednostki nasienne, masa 1000 nasion),
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w tym identyfikację owsa głuchego i fatuoidów homo- i heterozygotycznych (czas trwania nie mniej niż 4 godziny),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) oznaczanie wilgotności (czas trwania nie mniej niż 2 godziny), w tym:
 - naważanie,
 - śrutowanie,
 - ważenie,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
 - 2) roślin pastewnych – strączkowych obejmuje:
 - a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 1,5 godziny),

- b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 4 godziny),
 - e) oznaczanie zawartości nasion gorzkich w łubinach (czas trwania nie mniej niż 1 godzina),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 1 godzina);
- 3) roślin pastewnych – motylkowatych drobnonasiennych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 3 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 7 godzin),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,

- klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
- f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
- 4) roślin pastewnych – traw obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 7 godzin),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) kalibrację i stosowanie dmuchawy (czas trwania nie mniej niż 4 godziny),
 - e) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 4 godziny),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
- 5) roślin pastewnych – innych gatunków obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 3 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 7 godzin),

- e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
- 6) buraka cukrowego i pastewnego obejmuje:
- a) definicje nasion czystych dla nasion i nasion otoczkowanych (czas trwania nie mniej niż 1,5 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 3 godziny), w tym:
 - podział na frakcje – nasiona i otoczki,
 - rodzaje zanieczyszczeń organicznych,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi (czas trwania nie mniej niż 1 godzina),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - odliczanie nasion,
 - płukanie i suszenie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) oznaczanie wilgotności (czas trwania nie mniej niż 1 godzina), w tym:
 - naważanie,
 - ważenie,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
- 7) roślin oleistych i włóknistych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 2 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),

- c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 3,5 godziny), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 4 godziny),
 - e) oznaczanie zdrowotności nasion (czas trwania nie mniej niż 2 godziny),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 6 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny);
- 8) roślin warzywnych obejmuje:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania nie mniej niż 3 godziny),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania nie mniej niż 3,5 godziny), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania nie mniej niż 1 godzina),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania nie mniej niż 7 godzin), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikację siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawienie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania nie mniej niż 0,5 godziny).

B. Program szkolenia podstawowego dla analityków nasiennych, którzy ubiegają się o akredytację w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego innej grupy roślin

1. Zakres szkolenia w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków.
2. Czas trwania szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 8 godzin.
3. Zakres szkolenia praktycznego w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego obejmuje wymagania określone w części A ust. 2 dla wybranej grupy roślin.

C. Program szkolenia doskonalącego dla analityków nasiennych

1. Zakres szkolenia w zakresie badań laboratoryjnych materiału siewnego:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego oraz omówienie nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednim sezonie oceny;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków;
 - 4) wykonanie oznaczenia co najmniej jednego parametru jakościowego określonego w wymaganiach szczegółowych w zakresie jakości materiału siewnego.
2. Czas trwania szkolenia, o którym mowa w ust. 1, wynosi nie więcej niż 6 godzin.

